

KONU : YENİ NESİL YAZAR KASA / POS Hk.



# N

EDİR BU YENİ NESİL

## YAZAR KASA UYGULAMASI?

Bu günlerde en çok konuşulan konular; e- fatura uygulaması gibi geleneksel muhasebe sisteminden e-defter, e-kayıt, e-sevk sistemi gibi daha küresel ve dijital bir sisteme geçmek ve yine yeni nesil yazarkasa uygulaması adapte olmak.

Mesleğimizin belki de en sevdiğim yanı Değişik fikirlerden bir aroma yapmak. Sonucunda da bunu paylaşmak istiyor insan. Belki bu yazıda öyle doğdu.

2009 yılından beri kayıt dışı ekonomiyle mücadele stratejisi eylem planlarında yer alan "POS cihazlarının yazar kasalarla uyumlaştırılması sağlanacaktır." Eyleminin hayata geçmesinde artık sona gelindi.

Yasal altyapısı, 3100 sayılı Katma Değer vergisi mükelleflerinin ödeme kaydedici cihazları kullanmaları mecburiyeti hakkında kanunun 69 ve 70 nolu genel tebliği ile, 213 Sayılı Vergi usul kanununun 426 ve 427 seri nolu genel tebliği ile oluşan **yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar**; dar anlamda **faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlara ve yol kenarı otopark hizmeti veren mükelleflere 01.10.2013** tarihinden itibaren EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazları (ÖKC) kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

Aslında yasal düzenleme kademeli bir geçiş öngörmektedir. Hali hazırda yazarkasa kullanımından birden kopmayı önlemek amacıyla yapılan bu uygulama ayrıntıları şu şekilde özetlenebilir;

# S.M.Mali Müşavir - Oğuzhan GÜNGÖR

---

1. Önceki mevzuata istinaden onaylanan ödeme kaydedici cihazlar, **31.12.2015** tarihine kadar piyasada satılabilecektir.
2. Mükellefler, hali hazırda kullanılmakta olan önceki mevzuat hükümlerine tâbi ödeme kaydedici cihazlarını, **31.12.2015** tarihini geçmemek üzere mali hafızaları doluncaya kadar kullanabileceklerdir. Mali hafızası dolanlar hemen yeni nesil cihaz geçmek zorunda kalacaklardır. Böylece Cihazı hurdaya ayrılan mükellefler yeni nesil ödeme kaydedici cihazları almak suretiyle kanuni yükümlülüklerini yerine getirebileceklerdir.

Kısacası eğer süre uzatımı olmaz ise tüm mükellefler için **Yeni nesil ödeme kaydedici Cihazlara geçiş tarihi 01.01.2016** dır. Bunun iki istisnası bulunmaktadır.

Bunlardan ilki;

Faaliyetlerinde **Seyyar EFT-POS Cihazı Kullanan Mükellefler,**  
İkincisi ise; **Yol kenarı otopark hizmeti veren mükellefler,**

bu durumda olan mükellefler içinse uygulamaya geçiş tarihi **01.10.2013** tarihidir.

EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazların mükelleflerimiz tarafından kullanılmaya başlanması **iş yerlerine zaman ve maliyet kazancı sağlayacak, aynı zamanda taşınabilir özelliği sayesinde de iş yeri dışında kullanımı da mümkün olabilecektir.**

Seyyar EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanımı ile ilgili olarak mükelleflerimizi bilgilendirmek ve söz konusu cihazların kullanımında karşılaşılabilecekleri sorunlara ışık tutabilmek amacıyla bu konuda müşavirliğimize ulaşan çeşitli sorular doğrultusunda mükelleflerimize yol göstereceğini düşündüğümüz kısa bilgiler aşağıda sunulmuştur.

## Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz nedir?

Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz, yazar kasa olarak bilinen klasik ödeme kaydedici cihazlar ile alışverişlerde kredi kartları için kullanılan POS cihazlarının özelliklerini bir arada bulunduran ve teknik özellikleri Gelir İdare Başkanlığınca belirlenen cihazdır.

Bu cihazla alışveriş esnasında tek bir makine kullanılarak mükelleflerimiz yasal zorunlulukları yerine getirebilmekte ve nihai tüketiciler de zaman kaybı yaşamadan alışverişlerini bitirmektedir. Aynı zamanda kayıt dışı ekonomiyle mücadele açısından da etkin bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

## Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti bulunan mükellefler kimlerdir?

- 1- 3100 sayılı Kanun mevzuatına göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde olan (Bakanlıkça muaf tutulanlar hariç),
- 2- Vergi Usul Kanununa göre birinci ve ikinci sınıf tacir kapsamına giren,
- 3- Perakende olarak mal satışı veya hizmet ifasında bulunan,
- 4- Vergi Usul Kanununa göre fatura düzenleme zorunluluğu olmayan satışları bulunan, diğer bir ifade ile perakende satış fişleri ile belgelendirilebilecek nitelikte satışları olan (Mükellefin bütün satışları için kendiliğinden fatura düzenliyor olması yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetini kaldırmaz.) mükellefler, yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyeti kapsamına girmektedirler.

## **Kaç tür yeni nesil ödeme kaydedici cihaz vardır?**

**Basit / bilgisayar bağlantılı ve EFT-POS** özellikli (Pos yazarkasa) olmak üzere temel olarak iki tür yeni nesil ödeme kaydedici cihaz vardır.

Ayrıca, akaryakıt pompalarına bağlanan, sinema giriş bileti ve yolcu taşıma bileti düzenleyen ödeme kaydedici cihazlar da bu Tebliğ kapsamına girmektedir.

## **EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazı kimler, hangi tarih itibariyle kullanmak zorundadır?**

- Faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlar,
- Yol kenarı otopark hizmeti verenler,

01/10/2013 tarihinden itibaren EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz olarak kullanmak zorundadırlar.

Bu kapsama girmeyen mükellefler de isterlerse bu tür yeni nesil ödeme kaydedici cihazları olarak kullanabilirler.

## **Basit / Bilgisayar bağlantılı yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kimler, hangi tarih itibariyle kullanmak zorundadır?**

3100 sayılı Kanuna göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunda olan **diğer tüm mükellefler 01/01/2016 tarihinden itibaren** basit / bilgisayar bağlantılı yeni nesil ödeme kaydedici cihazları olarak kullanmak zorundadırlar.

Mükellefler, bu tarihten önce de Basit / bilgisayar bağlantılı yeni nesil ödeme kaydedici cihazları olarak kullanabilirler.

**Toptan ticaretle uğraşmaktayım ve faaliyetimde seyyar EFT-POS (banka POS'u) kullanmaktayım. EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetim var mı?** Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti perakende ticaretle uğraşan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tüccarlara getirildiğinden, **toptan ticaretle uğraşan mükelleflerin yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri yoktur.**

**Otel işletiyorum. Otel bünyesinde dışarıdan gelenlere de hizmet veren bir restoran bulunmaktadır ve işletmemde seyyar EFT-POS kullanıyorum. Yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetim var mı?**

49 seri no.lu ödeme kaydedici cihaz genel tebliğinde “münhasıran günlük müşteri listesinde kayıtlı müşterilerine hizmet veren otel işletmecileri ÖKC kullanma mecburiyetinin dışında bırakılmıştır. Günlük müşteri listesinde kayıtlı olmayan ve dışarıdan gelen müşterilere de hizmet vermeniz sebebiyle yeni nesil ÖKC kullanma mecburiyetiniz vardır.

**Otopark işletmecisiyim. Bir yol kenarı, bir de sabit otoparkım var. Yeni nesil ÖKC kullanma mecburiyetim var mı?**

- Yol kenarı otoparkınızda 01.10.2013 tarihinden itibaren EFT-POS özelliği olan yeni nesil ÖKC,
- Sabit otoparkınızda 01.01.2016 tarihinden itibaren, basit / bilgisayar bağlantılı yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetiniz bulunmaktadır. Sabit otoparkınızda EFT-POS özelliği olan yeni nesil ÖKC de kullanabilirsiniz.

Ayrıca, 385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 3 üncü bölümünde nitelikleri belirtilen cihazları kullananların, ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetleri bulunmamaktadır.

**Akaryakıt istasyonu işletmecisiyim ve akaryakıt satışlarımı pompalara bağlı yazar kasalardan otomatik olarak çıkan ödeme kaydedici cihaz fişleri ile belgelendirmekteyim. Bu satışlarla ilgili tahsilâtımda seyyar EFT-POS cihazı (banka POS'u) kullanmaktayım. EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetim var mı?**

Mevcut uygulamada, akaryakıt istasyonlarında taşıtlara yapılan akaryakıt satışları pompalara bağlı ödeme kaydedici cihazlardan otomatik olarak çıkan fişlerle belgelendirildiğinden, **pompalardan yapılan akaryakıt satışlarıyla ilgili tahsilat için seyyar EFT-POS (banka POS'u)** cihazını kullanmaya devam edebilirsiniz. Ancak, akaryakıt harici satışlarda (market, oto yıkama, yağ değişimi vb.) seyyar EFT- POS cihazı kullanılması hâlinde, münhasıran bu satışların belgelendirilmesinde EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazların kullanılması icap etmektedir.

**Faaliyetimizde seyyar EFT-POS kullanıyoruz. Elimizde bulunan ve müşterinin ayağına gitmek suretiyle yapılan tahsilâtlarda kullanılan birden fazla seyyar EFT-POS cihazımız (mobil banka POS'u) mevcuttur. Her bir mobil pos için EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz almak zorunda mıyız?**

Perakende nitelikli mal satışlarının veya hizmet ifalarının bedelinin tahsilinde kullanılan seyyar EFT-POS'larının mobil banka POS'u) tamamı EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazlarla değiştirilecektir.

İhtiyaç fazlası olup kullanılmayan seyyar EFT-POS'larının (mobil banka POS'u) ise iptal edilmesi veya hiçbir şekilde perakende nitelikli satışların bedelinin tahsilinde kullanılmaması gerekir.

**Kargo işletmeciliği yapmaktayım, vermiş olduğum hizmetin karşılığını seyyar POS cihazı ile tahsil ediyorum. Yeni nesil ÖKC kullanacak mıyım?**

3100 sayılı Kanunla ilgili 2 Seri No.lu Genel Tebliğde, kara, hava, deniz ve demiryolları ile yapılan yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetiyle uğraşan mükellefler, ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetlerinin dışında bırakıldığından, söz konusu faaliyetinize istinaden gerçekleştirilen **dağıtım ve kurye hizmetlerine ilişkin tahsilâtlarla ilgili olarak EFT-POS** özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğunuz **yoktur**.

**İşyerimde kullanmakta olduğum önceki mevzuata göre onaylanmış bulunan yazar kasamın mali hafızası 01.01.2014 tarihinden sonra dolarsa, dolan bu mali hafızayı yeni bir mali hafıza ile değiştirebiliriyim?**

Hayır değiştirilemez. Mükelleflerin, 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine tâbi mevcut ödeme kaydedici cihazlarını, **31.12.2015** tarihini geçmemek üzere malî hafızaları doluncaya kadar kullanabilecekleri, **01.01.2014** tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, malî hafızaları dolan ödeme kaydedici cihazlara, yeni malî hafıza takılmayacağı ve cihazların 60 Seri No.lu ödeme kaydedici cihazlarla ilgili Genel Tebliğin 4üncü bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde **hurdaya ayrılacağı ile cihazı hurdaya ayrılan mükelleflerin yeni nesil ödeme kaydedici cihaz almak suretiyle yükümlülüklerini yerine getirebilecekleri açıklanmıştır**.

**Hem toptan hem de perakende satışı bulunan mükelleflerin seyyar EFT-POS cihazlarını fatura bedellerinin tahsil edilmesinde kullanmaları halinde yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunlulukları var mıdır?**

Seyyar EFT-POS cihazı kullanan ve sadece toptan satışı bulunan mükelleflerimizin, seyyar EFT-POS cihazı **toptan satış bedellerinin tahsilinde kullanılması halinde, bu tahsilatlarda EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaza geçilmesi zorunlu değildir.**

Bununla birlikte toptan satış yapan mükelleflerimizin **az da olsa perakende satışı bulunuyorsa ve tahsilat seyyar EFT-POS cihazı ile gerçekleştiriliyorsa bu tahsilatlar için EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanılması zorunludur.**

**Market işleten mükellefin seyyar EFT-POS cihazı bulunması durumunda söz konusu faaliyetinden dolayı yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanma zorunluluğu var mıdır?**

Bu durumda seyyar EFT-POS'ların yerine, **01.10.2013 tarihine kadar EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazların alınması** ve fatura tarihinden itibaren en geç 90 gün (30.12.2013 tarihini geçmemek üzere) içerisinde vergi dairesine kayıt ettirilerek kullanmaya başlanması gerekmektedir.

**Bayan hazır giyim alanında faaliyet gösteren firmanın bayilerinden olan alacağını garanti altına almak ve tahsilatlarını hızlandırmak için bayilere kendi adına kayıtlı seyyar EFT-POS cihazlarını vermesi durumunda bu cihazların yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar ile değiştirilmesi zorunlu mudur?**

Perakende teslimde bulunan bayilerin faaliyetlerinde ana firmaya bağlı seyyar EFT-POS kullanmaları halinde, 01/10/2013 tarihinden itibaren, bu cihazların yerine kendi adlarına kayıtlı EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanmaları gerekmektedir.

**Motorlu kara taşıtlarının genel bakım ve onarımı işi ile iştigal eden ve mal satışında bulunduğu firmalardan nakde dönmüş alacaklarını tahsil etmek amacıyla seyyar EFT-POS cihazı kullanan firmanın yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti var mıdır?**

Yedek parça satışı yapmayan oto sanatkârlarının (motorlu kara taşıtlarının bakım ve onarımı ile uğraşanlar) ödeme kaydedici cihaz fişi kullanma zorunluluğu bulunmadığından söz konusu faaliyetlerine istinaden Vergi Usul Kanununa göre fatura veya perakende satış fişi düzenlemeleri şartıyla yeni nesil **ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri bulunmamaktadır.**

## **Pazarda seyyar EFT-POS cihazı kullanan mükellefin yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti var mıdır?**

Pazar takibi suretiyle yapılan mal satışı ve hizmet ifası faaliyetinde ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti bulunmadığından, bu satışlara ilişkin Vergi Usul Kanununa göre fatura veya perakende satış fişi düzenlenmesi şartıyla yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri bulunmamaktadır.

## **Altın ve gümüşten mücevher ve takı satışı faaliyetinde bulunan ve mobil pos cihazı kullanan firmanın EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu var mıdır?**

Perakende ticaretle uğraşan birinci ve ikinci sınıf tacir kapsamına giren kuyumcuların faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullanmaları durumunda 1/10/2013 tarihine kadar bahse konu seyyar EFT-POS cihazlarının yerine EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz almaları gerekmektedir.

## **Perakende satış yapan ve satış faturalarını bilgisayardan düzenleyen ancak ödeme kaydedici cihazı bulunduğu halde kullanmayan firmanın yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu var mıdır?**

Firmanın bütün satışlarını bilgisayar üzerinden düzenliyor olması yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetini kaldırmamakta olup, perakende olarak gerçekleştirilen ve Vergi Usul Kanununa göre fatura düzenleme zorunluluğu olmayan satışlarını belgelendirmek üzere yeni nesil ödeme kaydedici cihaz olarak kullanması gerekmektedir.

## **3100 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerinde yapılan değişiklikler ile ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti dışında bırakılan mükelleflerin yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu var mıdır?**

Ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti kapsamı dışında bırakılan mükelleflerin yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma **mecburiyetleri bulunmamaktadır.**



## Mükelleflerin kullanmak üzere satın aldıkları yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar için amortisman ayırma imkanı var mıdır?

Kullanmak üzere yeni nesil ödeme kaydedici cihaz alan mükellefler, bu cihazları için %100'e kadar amortisman ayırabileceklerdir.

### Öne Çıkan Hususlar

1. Mükellef GSM özelliği taşıyan POS kullanıyor ise, 01.10.2013 tarihine kadar mülkiyeti kendisine ait olmak üzere, Yazarkasa özelliği de taşıyan Yeni Nesil Ödeme kaydedici Cihaz kullanmak zorundadır. Bu cihazla hem fiş kesebilecek hem de tahsilat yapabilecektir. Bilindiği üzere daha önce GSM özelliği olan POS cihazlarının mülkiyeti Bankalarda idi. Yeni nesil cihaz edinimiyle mülkiyet mükellefe geçmektedir.
2. Hâlihazırda **işyerinde sabit yazarkasa veya kablolu sabit POS sistemi kullanan mükellefler bu uygulamanın şimdilik dışında tutulmaktadır.** Ancak bu tür mükelleflerin, yazar kasalarında hafıza değişimi halinde yeni nesil ÖKC geçmeleri öngörülmektedir. **31.12.2015 tarihine kadar yeni işyeri açan veya işyerine yazarkasa almak isteyen mükellefler eski uygulama da olduğu gibi sabit yazarkasa veya sabit POS cihazı kullanabileceklerdir.** 31.12.2015 tarihinden sonra ise tüm mükellefler için artık Yeni Nesil ÖKC kullanımı zorunlu olacaktır. (eğer süre uzatımı olmaz ise)
3. Yeni nesil ÖKC edinimi mükelleflerin bağlı bulunduğu vergi dairesine veya mal müdürlüklerine bir dilekçe ile başvurmaları gerçekleşecektir. Başvuruya karşılık vergi otoritesi bir izin yazısı verecektir. Bu başvuruda önem arz eden husus mükellefin "**Yeni Nesil ÖKC**" edinmek istediğini belirtmesi ve edineceği **cihaz sayısını** belirtmesidir.
4. 426 Sıra nolu VUK Genel Tebliğin 6 numaralı bölümüne göre, **01.10.2013** tarihi itibarıyla **EFT-POS** özellikli cihaz kullanma mecburiyetine tâbi olan mükellefler, cihazın faturasının düzenlendiği tarihten itibaren **90 gün (Eğer başvuru son gün yani 01.10.2013 tarihinde yapıldı ise bu tarihten itibaren 90 günü geçmemek üzere)** içerisinde cihazlarını vergi dairesine kaydettireceklerdir.

# S.M.Mali Müşavir - Oğuzhan GÜNGÖR

---

## 1.Örnek

Bir gıda toptancısını düşünelim. Seyyar POS cihazı kullanmakta olsun. Perakendeci yanı olmadığı için yazarkasa kullanmamaktadır. Bu halde ilgili mükellef müşterisine fatura kesmekte ve fatura tutarını parça parça veya tamamıyla bir defa da seyyar POS cihazı ile tahsil etmektedir. Bu halde mükellef **Yeni nesil ÖKC almak zorunda değildir.** Bu mükellef seyyar POS kullanmaya devam edebilir.

Aynı koşullarda örneğimizdeki toptancımızın perakende yanı da bulunsaydı. Yani perakendeci olarak da satış ve seyyar POS cihazı kullansaydı. Bu halde Yeni nesil ÖKC kullanmak zorunluluğu bulunacaktır.

## 2.Örnek

Bir lokanta işletmesi düşünelim. Lokanta işletmesi elektronik adisyon sistemine sahip olsun, hesap istendiğinde ise kasa yazar kasa fişini keserek sümenle masaya göndermekte olsun. Bu halde işletme müşterinin oturmuş olduğu masadan seyyar POS cihazı ile tahsilat yapmakta olsun. Kısaca bu işletmenin sınırları içerisinde pos cihazı ile yapılan tahsilat bulunmaktadır. Bu halde işletme **01.10.2013 tarihine kadar Yeni nesil ÖKC kullanmaya mecburdur.** Burada adisyonun elektronik olup olmaması veya yazar kasa fişinin sümenle masaya gelip gelmemesi bu zorunluluğu ortadan kaldırmamaktadır.

## 3.Örnek

Konaklama işletmesi sahibi bir mükellef bünyesinde olan otoparkını dışarıdan gelen araçları kabul etmekte ve bu hizmete karşılıklı yazarkasa ile otopark hizmeti satışı yapmakta olsun. Bu işletmenin yeni nesil ÖKC **kullanma zorunluluğu bulunmamaktadır.** Sabit yazarkasa kullanımı ile işini çözebilecektir.

## Sonuç

Hali hazırda Yol kenarı otopark hizmeti veren mükellefler ile 3100 Sayılı yasa kapsamında cihaz kullanan ve tahsilâtını seyyar POS cihazı ile yapan mükellefler **01.10.2013** tarihinden itibaren Yeni nesil ÖKC edinmeleri ve kullanmaları zorunlu kılınmıştır.

Bu hal dışında olan mükellefler, eski yazarkasalarını ve POS cihazlarını **31.12.2015** tarihine kadar kullanmaya devam edeceklerdir.

**Oğuzhan GÜNGÖR**  
**S.M.Mali Müşavir**